NI-KOP – úkol 1

Ondřej Kvapil

Kombinatorická optimalizace: problém batohu

Zadání

- Experimentálně vyhodnoťte závislost výpočetní složitosti na velikosti instance u následujících algoritmů rozhodovací verze 0/1 problému batohu:
  - hrubá síla
  - metoda větví a hranic (B&B)
- Otázky, které má experiment zodpovědět:
  - Vyhovují nejhorší případy očekávané závislosti?
  - Závisí střední hodnota výpočetní závislosti na sadě instancí? Jestliže ano, proč?

Pokyny

Oba algoritmy naprogramujte. Výpočetní složitost (čas) je nejspolehlivější a nejjednodušší měřit počtem navštívených konfigurací, to jest vyhodnocených sestav věcí v batohu. Na obou sadách pozorujte závislost výpočetního času na n, pro n v rozsahu, jaký je Vaše výpočetní platforma schopna zvládnout, a to jak maximální, tak průměrný čas. Pro alespoň jednu hodnotu n (volte instance velikosti alespoň 10) zjistěte četnosti jednotlivých hodnot (histogram) a pokuste se jej vysvětlit. Ohledně metody větví a hranic – uvědomte si, že se jedná o rozhodovací problém a podle toho ořezávejte. Nápověda: i když je to rozhodovací problém, lze použít ořezávání podle ceny. Jak? Implementované způsoby ořezávání popište ve zprávě.

Sady NR a ZR vyhodnocujte zvlášť a proveďte jejich srovnání (stačí diskuze).

Bonusový bod

Na bonusový bod musí práce obsahovat přínos navíc. Takové přínosy jsou například:

- Zjištění, jak čas CPU souvisí s počtem vyhodnocených konfigurací na Vaší platformě a jak je tato závislost stabilní při opakovaném měření téže instance.
- Nový (a experimentálně porovnaný) způsob prořezávání v metodě větví a hranic.
- atd.

Řešení

První úkol předmětu NI-KOP jsem se rozhodl implementovat v jazyce Rust za pomoci nástrojů na *literate programming* – přístup k psaní zdrojového kódu, který upřednostňuje lidsky čitelný popis před seznamem příkazů pro počítač. Tento soubor obsahuje veškerý zdrojový kód nutný k reprodukci mojí práce.

Instrukce k sestavení programu

Program využívá standardních nástrojů jazyka Rust. O sestavení stačí požádat `cargo`.

```
cd solver
cargo build --release --color always
```

Benchmarking

Pro provedení měření výkonu programu jsem využil nástroje Hyperfine.

```
uname -a
cd solver
hyperfine --export-json ../docs/bench.json \
          --parameter-list n 4,10,15,20 \
          --parameter-list alg bf,bb,dp \
          --min-runs 4 \
          --style color \
          'cargo run --release -- {alg} < ds/NR{n}_inst.dat' 2>&1 \
    | fold -w 120 -s
```

Měření ze spuštění Hyperfine jsou uložena v souboru `docs/bench.json`, který následně zpracujeme do tabulky níže.

```
echo "algoritmus,\$n\$,průměr,\$\pm \sigma\$,minimum,medián,maximum" > docs/bench.csv
jq -r \
   '.[] | .[] | [.parameters.alg, .parameters.n
                 , ([.mean, .stddev, .min, .median, .max]
                    | map("**" + (100000 * . + 0.5
                          | floor
                          | . / 100
                          | tostring
                          | if test("\\.") then sub("\\."; "**.") else . + "**" end
                          ) + " ms"
                         )
                   )
                 ] | flatten | @csv' \
   docs/bench.json \
>> docs/bench.csv
echo ""
```

Table 1: Měření výkonu pro různé kombinace velikosti instancí problému (n) a zvoleného algoritmu.

algoritmus	n	průměr	$\pm\sigma$	minimum	medián	maximum
bf	4	**100**.96 ms	**5**.09 ms	**93**.58 ms	**100**.6 ms	**114**.49 ms
bf	10	**107**.31 ms	**7**.27 ms	**95**.65 ms	**106**.84 ms	**126**.74 ms
bf	15	**157**.4 ms	**4**.78 ms	**151**.71 ms	**156**.93 ms	**167**.73 ms
bf	20	**1950**.98 ms	**31**.6 ms	**1925**.18 ms	**1942**.97 ms	**1992**.79 ms
bb	4	**98**.64 ms	**3**.74 ms	**93**.29 ms	**96**.99 ms	**106**.77 ms
bb	10	**105**.8 ms	**3**.04 ms	**101**.36 ms	**104**.83 ms	**111**.74 ms
bb	15	**125**.44 ms	**3**.73 ms	**118**.16 ms	**124**.71 ms	**132**.52 ms
bb	20	**556**.25 ms	**9**.67 ms	**542**.14 ms	**561**.34 ms	**564**.13 ms
dp	4	**104**.55 ms	**5** ms	**97**.12 ms	**103**.51 ms	**117**.47 ms
dp	10	**119**.41 ms	**5**.81 ms	**105**.42 ms	**120**.51 ms	**128**.9 ms
dp	15	**136**.49 ms	**4**.25 ms	**130**.18 ms	**135**.79 ms	**144**.79 ms
dp	20	**160**.63 ms	**5**.62 ms	**152**.75 ms	**158**.54 ms	**171**.98 ms

Srovnání algoritmů

```
import matplotlib.pyplot as plt
import pandas as pd
from pandas.core.tools.numeric import to_numeric

df = pd.read_csv("docs/bench.csv", dtype = "string")
df.rename({
        "algoritmus": "alg",
        "$n$": "n",
        "průměr": "avg",
        "$\pm \sigma$": "sigma",
        "medián": "median",
        "minimum": "min",
        "maximum": "max",
    },
    inplace = True,
    errors  = "raise",
    axis    = 1,
)

numeric_columns = ["n", "avg", "sigma", "min", "median", "max"]
df[numeric_columns] = df[numeric_columns].apply(lambda c:
    c.apply(lambda x:
        to_numeric(x.replace("**", "").replace(" ms", ""))
    )
)

# Create a figure and a set of subplots.
fig, ax = plt.subplots(figsize = (11, 6))
labels = { "bf": "Hrubá síla"
         , "bb": "Branch & bound"
         , "dp": "Dynamické programování"
         }

# Group the dataframe by alg and create a line for each group.
for name, group in df.groupby("alg"):
    (x, y, sigma) = (group["n"], group["avg"], group["sigma"])
    ax.plot(x, y, label = labels[name])
    ax.fill_between(x, y + sigma, y - sigma, alpha = 0.3)

# Axis metadata: ticks, scaling, margins, and the legend
plt.xticks(df["n"])
ax.set_yscale("log", base = 10)
ax.set_yticks(list(plt.yticks()[0]) + list(df["avg"]), minor = True)
ax.margins(0.05, 0.1)
ax.legend(loc="upper left")

plt.savefig("docs/graph.svg")
```

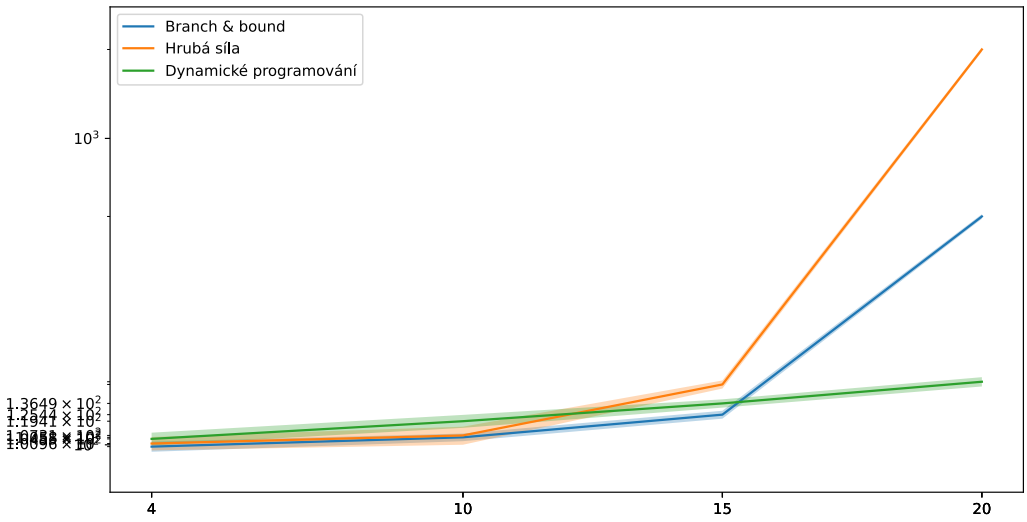

Figure 1: Závislost doby běhu na počtu předmětů. Částečně průhledná oblast značí směrodatnou odchylku (σ).

Implementace

Program začíná definicí datové struktury reprezentující instanci problému batohu.

```
#[derive(Debug, PartialEq, Eq, Clone)]
struct Instance {
    id: i32, m: u32, b: u32, items: Vec<(u32, u32)>
}
```

```
use std::{io::stdin, str::FromStr, cmp, cmp::max};
use anyhow::{Context, Result, anyhow};
use bitvec::prelude::BitArr;

#[cfg(test)]
#[macro_use(quickcheck)]
extern crate quickcheck_macros;

<<problem-instance-definition>>

fn main() -> Result<()> {
    let alg = {
        <<select-algorithm>>
    }?;

    loop {
        match parse_line(stdin().lock())? {
            Some(inst) => println!("{}", alg(&inst)),
            None => return Ok(())
```

```
        }
    }
}

<<parser>>

#[inline(always)]
fn smart_max<A, F, G>(f: F, g: G) -> A
where F: Fn()  -> A
    , G: Fn(A) -> A
    , A: cmp::Ord + Copy {
    let x = f();
    max(x, g(x))
}

type Config = BitArr!(for 64);
#[derive(PartialEq, Eq, Clone, Copy, Debug)]
struct Solution<'a> { weight: u32, cost: u32, cfg: Config, inst: &'a Instance }

impl <'a> PartialOrd for Solution<'a> {
    fn partial_cmp(&self, other: &Self) -> Option<cmp::Ordering> {
        use cmp::Ordering;
        let Solution {weight, cost, ..} = self;
        Some(match cost.cmp(&other.cost) {
            Ordering::Equal => weight.cmp(&other.weight).reverse(),
            other => other,
        })
    }
}

impl <'a> Ord for Solution<'a> {
    fn cmp(&self, other: &Self) -> cmp::Ordering {
        self.partial_cmp(&other).unwrap()
    }
}

impl <'a> Solution<'a> {
    fn with(mut self, i: usize) -> Solution<'a> {
        let (w, c) = self.inst.items[i];
        if !self.cfg[i] {
            self.cfg.set(i, true);
            self.weight += w;
            self.cost += c;
        }
        self
    }
}

impl Instance {
    <<solver-dp>>

    <<solver-bb>>
```

```
    <<solver-bf>>
}

#[cfg(test)]
mod tests {
    use super::*;
    use quickcheck::{Arbitrary, Gen};

    impl Arbitrary for Instance {
        fn arbitrary(g: &mut Gen) -> Instance {
            Instance {
                id:    i32::arbitrary(g),
                m:     u32::arbitrary(g),
                b:     u32::arbitrary(g),
                items: Vec::arbitrary(g)
                           .into_iter()
                           .take(10)
                           .map(|(w, c): (u32, u32)| (w.min(10_000), c.min(10_000)))
                           .collect(),
            }
        }

        fn shrink(&self) -> Box<dyn Iterator<Item = Self>> {
            let data = self.clone();
            let chain: Vec<Instance> = quickcheck::empty_shrinker()
                .chain(self.id   .shrink().map(|id   | Instance {id,    ..(&data).clone()}))
                .chain(self.m    .shrink().map(|m    | Instance {m,     ..(&data).clone()}))
                .chain(self.b    .shrink().map(|b    | Instance {b,     ..(&data).clone()}))
                .chain(self.items.shrink().map(|items| Instance {items, ..data}))
                .collect();
            Box::new(chain.into_iter())
        }
    }

    impl <'a> Solution<'a> {
        fn assert_valid(&self, i: &Instance) {
            let Instance { m, b, items, .. } = i;
            let Solution { weight: w, cost: c, cfg, inst: _ } = self;

            println!("{} >= {}", c, b);
            // assert!(c >= b);

            let (weight, cost) = items
                .into_iter()
                .zip(cfg)
                .map(|((w, c), b)| {
                    if *b { (*w, *c) } else { (0, 0) }
                })
                .reduce(|(a0, b0), (a1, b1)| (a0 + a1, b0 + b1))
                .unwrap_or_default();
```

```
            println!("{} <= {}", weight, *m);
            assert!(weight <= *m);

            println!("{} == {}", cost, *c);
            assert_eq!(cost, *c);

            println!("{} == {}", weight, *w);
            assert_eq!(weight, *w);
        }
    }

    #[test]
    fn stupid() {
        // let i = Instance { id: 0, m: 1, b: 0, items: vec![(1, 0), (1, 0)] };
        // i.branch_and_bound2().assert_valid(&i);
        let i = Instance { id: 0, m: 1, b: 0, items: vec![(1, 1), (1, 2), (0, 1)] };
        assert_eq!(i.branch_and_bound(), i.brute_force())
    }

    #[test]
    fn small_bb_is_correct() {
        let a = Instance {
            id: -10,
            m: 165,
            b: 384,
            items: vec![ (86,  744)
                       , (214, 1373)
                       , (236, 1571)
                       , (239, 2388)
                       ],
        };
        a.branch_and_bound2().assert_valid(&a);
    }

    #[test]
    fn bb_is_correct() -> Result<()> {
        use std::fs::File;
        use std::io::BufReader;
        let inst = parse_line(
            BufReader::new(File::open("ds/NR15_inst.dat")?)
        )?.unwrap();
        println!("testing {:?}", inst);
        inst.branch_and_bound2().assert_valid(&inst);
        Ok(())
    }

    #[quickcheck]
    fn qc_bb_is_really_correct(inst: Instance) {
        assert_eq!(inst.branch_and_bound2().cost, inst.brute_force());
    }
}
```

Algoritmy

Hrubá síla

```
fn brute_force(&self) -> u32 {
    let (m, b, items) = (self.m, self.b, &self.items);
    fn go(items: &Vec<(u32, u32)>, cap: u32, i: usize) -> u32 {
        if i >= items.len() { return 0; }

        let (w, c) = items[i];
        let next = |cap| go(items, cap, i + 1);
        let include = || next(cap - w);
        let exclude = || next(cap);
        if w <= cap {
            max(c + include(), exclude())
        } else {
            exclude()
        }
    }

    go(items, m, 0)
}
```

Branch & bound

```
fn branch_and_bound(&self) -> u32 {
    self.branch_and_bound2().cost
}

fn branch_and_bound2(&self) -> Solution {
    struct State<'a>(&'a Vec<(u32, u32)>, Vec<u32>);
    let prices: Vec<u32> = {
        self.items.iter().rev()
        .scan(0, |sum, (_w, c)| {
            *sum = *sum + c;
            Some(*sum)
        })
        .collect::<Vec<_>>().into_iter().rev().collect()
    };

    fn go<'a>(state: &'a State, current: Solution<'a>, best: Solution<'a>, i: usize, m: u32) -> Solut
        let State(items, prices) = state;
        if i >= items.len() || current.cost + prices[i] <= best.cost { return current }

        let (w, _c) = items[i];
        let next = |current, best, m| go(state, current, best, i + 1, m);
        let include = || {
            let current = current.clone().with(i);
            next(current, max(current, best), m - w)
        };
        let exclude = { |best| next(current, best, m) };

        if w <= m { smart_max(include, exclude) }
```

```
        else { exclude(best) }
    }

    // FIXME borrowck issues
    let state = State(&self.items, prices);
    let empty = Solution { weight: 0, cost: 0, cfg: Default::default(), inst: self };
    let best = go(&state, empty, empty, 0, self.m);
    Solution {inst: self, ..best}
}
```

Dynamické programování

```
fn dynamic_programming(&self) -> u32 {
    let (m, b, items) = (self.m, self.b, &self.items);
    let mut next = Vec::with_capacity(m as usize + 1);
    next.resize(m as usize + 1, 0);
    let mut last = Vec::new();

    for i in 1..=items.len() {
        let (weight, cost) = items[i - 1];
        last.clone_from(&next);

        for cap in 0..=m as usize {
            next[cap] = if (cap as u32) < weight {
                last[cap]
            } else {
                let rem_weight = max(0, cap as isize - weight as isize) as usize;
                max(last[cap], last[rem_weight] + cost)
            };
        }
    }

    *next.last().unwrap() //>= b
}
```

Appendix

Zpracování vstupu zajišťuje jednoduchý parser pracující řádek po řádku.

```
<<boilerplate>>

fn parse_line<T>(mut stream: T) -> Result<Option<Instance>> where T: std::io::BufRead {
    let mut input = String::new();
    match stream.read_line(&mut input)? {
        0 => return Ok(None),
        _ => ()
    };

    let mut  numbers = input.split_whitespace();
    let id = numbers.parse_next()?;
    let  n = numbers.parse_next()?;
    let  m = numbers.parse_next()?;
    let  b = numbers.parse_next()?;
```

```
    let mut items: Vec<(u32, u32)> = Vec::with_capacity(n);
    for _ in 0..n {
        let w = numbers.parse_next()?;
        let c = numbers.parse_next()?;
        items.push((w, c));
    }

    Ok(Some(Instance {id, m, b, items}))
}
```

Výběr algoritmu je řízen argumentem předaným na příkazové řádce. Příslušnou funkci vrátíme jako hodnotu tohoto bloku:

```
let args: Vec<String> = std::env::args().collect();
if args.len() == 2 {
    let ok = |x: fn(&Instance) -> u32| Ok(x);
    match &args[1][..] {
        "bf"    => ok(Instance::brute_force),
        "bb"    => ok(Instance::branch_and_bound),
        "dp"    => ok(Instance::dynamic_programming),
        invalid => Err(anyhow!("\"{}\" is not a known algorithm", invalid)),
    }
} else {
    println!(
        "Usage: {} <algorithm>, where <algorithm> is one of bf, bb, dp",
        args[0]
    );
    Err(anyhow!("Expected 1 argument, got {}", args.len() - 1))
}
```

Trait `Boilerplate` definuje funkci `parse_next` pro zkrácení zápisu zpracování vstupu.

```
trait Boilerplate {
    fn parse_next<T: FromStr>(&mut self) -> Result<T>
      where <T as FromStr>::Err: std::error::Error + Send + Sync + 'static;
}

impl Boilerplate for std::str::SplitWhitespace<'_> {
    fn parse_next<T: FromStr>(&mut self) -> Result<T>
      where <T as FromStr>::Err: std::error::Error + Send + Sync + 'static {
        let str = self.next().ok_or(anyhow!("unexpected end of input"))?;
        str.parse::<T>()
           .with_context(|| format!("cannot parse {}", str))
    }
}
```